

แปลก ๆ?

แปลกแปลก?

มันแปลกแปลกเดะ

แปลก ๆ? แปลกแปลก?

ตี?
ยังไงอยู่ตี ตี?
ตี?

TYPHOON

Isan Speech Transcription Convention

แนวทางการถอดความ
สำหรับภาษาอีสาน

กรุงเทพฯ?

เข้ากรุงเทพมาจักปีแล้ว

กรุงเทพ?

บ่อ?

เพื่นอยากอู้แม่นบ บ่อ?

บ? เมา? บ่อ?

Isan Speech Transcription Convention

แนวทางการถอดความสำหรับภาษาอีสาน

adisai@scb10x.com, anongnard@kku.ac.th, supakitb@kku.ac.th

October 2024

จุดประสงค์.....	1
ที่มา.....	1
แนวทางการถอดความ.....	1
กรณีทั่วไป.....	1
กรณีเฉพาะในภาษาไทย.....	2
ตัวอย่างเทียบเคียงการถอดความสำหรับภาษาอีสาน.....	7
ตัวอย่างการถอดความ.....	14

จุดประสงค์

เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการถอดความภาษาอีสานที่ใช้ระบบ 6 วรรณยุกต์ในสถานการณ์ต่างๆ ตามไฟล์เสียงที่ได้รับ

ที่มา

การเขียนหรือถอดความตามสิ่งที่พูดในสถานการณ์การพูดจริง ไม่สามารถถอดความตามสิ่งที่พูดได้อย่างตรงตัวหรือสามารถเขียนได้หลายแบบ ส่งผลให้ผู้อ่านต้องคาดเดาข้อความเป้าหมายซึ่งอาจจะแตกต่างกันไป แนวทางที่กำหนดขึ้นนี้จะช่วยให้ทุกคนสามารถถอดความออกมายield ได้ในทิศทางเดียวกัน

แนวทางการถอดความ

กรณีทั่วไป

- ถ่ายถอดความตามหลักการสะกดที่กำหนดในแนวทางการสะกดคำภาษาอีสาน
- ไม่ใช้เครื่องหมายวรรคตอน ไม้ยมก หรือตัวเลข (ยกเว้นจุดในตัวย่อและกรณีที่เป็นชื่อเฉพาะ)
 สส. จำนวน 200 คนเดินเข้าฯ ออกฯ ร้านเซเว่นอีเลฟเว่น
 สส. จำนวน สองร้อยคนเดินเข้าฯ เข้าออกอกร้าน 7-Eleven
- หากเจอคำที่มีเสียงปฏิภาคที่ทำให้เกิดการสะกดที่ไม่เหมือนภาษาไทยกลาง ให้ลากคลุมข้อความส่วนนั้นในช่องสำหรับถอดความ (transcription) และเพิ่มการสะกดแบบภาษาไทยกลางในช่อง Add Standard Thai spelling of ... และกดปุ่ม add หรือ enter ที่แป้นพิมพ์ โดยส่วนที่ลากคลุมจะปรากฏคู่คำใน Spelling Correspondence ส่วนรายการเสียงปฏิภาค (หน่วยเสียงที่สอดคล้องกันระหว่างภาษาถิ่นหนึ่งกับอักษรถิ่นหนึ่งอย่างมีระบบ) และการสะกดคำสำหรับภาษาอีสาน ให้อิงตามแนวทางการสะกดคำภาษาอีสาน

The screenshot shows a digital transcription application. At the top left is the file path: ObGcZPkdyO8_847.616_850.688_denois Below it is the date and time: 11 Nov 2024, 15:43. On the right, there's a button to add standard Thai spelling: Add Standard Thai spelling of စွဲ (တော်) Add. The main area displays the transcription "ช้างต้ายทึ้งโต" in a red box, with "Spelling Correspondence" below it showing "ช้าง = ช้าง x". A waveform visualization is at the top, followed by playback controls: Assigned, 00.00 / 03.07, and a play/pause button. At the bottom, there's a note: "Chiang = Chiang x".

- d. เว้นวรรคตามความเหมาะสมโดยอิงตามหลัก ราชบัณฑิตยสถาน ยกเว้นเรื่องเว้นวรรคให้กลุ่มกับเว้นวรรคเล็ก ในที่นี้ให้ใช้การเว้นวรรค 1 เคาะเสมอ
- โดยทั่วไปเว้นวรรคเพื่อแบ่งวลีหรือประโยค เช่น
 - เช้าน้ำอากาศดี_จะออกไปเที่ยวที่ไหนดีนะ
 - เพื่อแบ่งรายการคำหรือกลุ่มคำ เช่น
 - ของต้องที่ต้องเตรียม_ได้แก่_สมุด_ปากกา_และดินสอ
 - เว้นหน้าและหลังตัวย่อ
 - เกิดปี_พ.ศ._อะไรครับ
 - หากเป็นตัวเลขหลายตัวต่อกัน ให้เว้นวรรคตามที่ผู้พูดหยุดจริง
 - ..
“สนใจติดต่อ<เว้น>ศูนย์แพดสี<เว้น>สามหกสอง<เว้น>สามหกสองสี”
 สนใจติดต่อ_ศูนย์แพดสี_สามหกสอง_สามหกสองสี
 - ..
“โทรด่วนก่อนหมดเขต<เว้น>ศูนย์สองแพดสามหกเจ็ดเจ็ดเจ็ดเจ็ด”
 โทรด่วนก่อนหมดเขต ศูนย์สองแพดสามหกเจ็ดเจ็ดเจ็ดเจ็ด
- e. ตัวย่อ (เฉพาะกรณีที่พูดออกเสียงย่อ) ให้ยึดการสะกดที่เป็นทางการ เช่นจากเจ้าของหน่วยงาน (กรณีที่เป็นชื่อเฉพาะ) ราชบัณฑิตยสถาน (กรณีที่เป็นคำทั่วไป) หรือแหล่งที่น่าเชื่อถือได้
- คำเฉพาะ เช่น มศว (มหาวิทยาลัยครินครินทร์วิโรฒ) บ.ป.ช. (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ)
 - คำทั่วไป เช่น สว. (สมาคมกุฎិสภាព) พ.ศ. (พุทธศักราช) ฝุ่น PM2.5

กรณีเฉพาะในภาษาไทย

กำหนดให้ ..
แทนสิ่งที่พูดหรือสิ่งที่ได้ยิน
และ แทนสิ่งที่ kod ความเป็นตัวเขียน

1. อักษรย่อ ตัวย่อ สะกดเมื่อผู้พูดออกเสียงย่อ แนวคิดโดยทั่วไปคือให้ใช้ตามหลัก ราชบัณฑิตยสถาน หากเป็นชื่อเฉพาะให้ยึดการสะกดตามการเขียนที่เป็นทางการของเจ้าของหน่วยงาน กรณีที่ภาษาพูดไม่ตรงกับภาษาเขียนมาก ให้ kod ความใกล้เคียงกับสิ่งที่พูด
 - ..
“ปี คศ ส่องพันสอง”
 ปี ค.ศ. ส่องพันสอง
 - ..
“ปี คศ ส่องศูนย์ศูนย์สอง”
 ปี ค.ศ. ส่องศูนย์ศูนย์สอง
 - ..
“เดือน มกราคม กอพอ แล้วก็อะไรอะ... มีนาสินะ”

- เดือน ม.ค. ก.พ. แล้วก็จะ “รอ” มีนาสินะ
- “คนที่เข้ามาร่วมมาจากมองบัง มอศovoบัง ปอปอชอบัง”
 คนที่เข้ามาร่วมมาจาก มช. บัง มศว บัง ป.ป.ช. บัง
- “กอ สำเกา บ ใบไม้ หนึ่ง สอง สาม ศกลนคร”
 ก สำเกา บ ใบไม้ หนึ่งสองสาม ศกลนคร
- “ชื่อເຮືອສະກັດດ້ວຍ ສອ ສາລາ ທີ່ວ່າ ຂ່ອ ດາເຊືນະ”
 ຂໍ້ເຮືອສະກັດດ້ວຍ ສ ສາລາ ທີ່ວ່າ ຂ ດາເຊືນະ
- + ອຸນຫຼຸມວັນນີ້ສາມສົບຫ້ອງສາເໜລເຂີຍສ
- + ລບສົບອອງສາ C
- + ພຸທະສັກຮາສອງພັນຫ້າຮ້ອຍທກສົບເຈັດ
- + ສົບຫ້ານາພຶກ ສາມສົບນາທີ
- + ສົບຫ້າຈຸດສາມຄູນຢັນ.
- + ນ້າຍສາມໂມງຄຽງ

2. การตัดพยางค์ในคำ ให้ถูกความตรงตามสิ่งที่ได้ยินเฉพาะสิ่งที่ใช้กันทั่วไปหรือที่คนส่วนใหญ่ใช้

- ตัวแทนงต้นคำ (initial)
 - + “เน็ต” (อินเทอร์เน็ต)
 - + “กິນຫນມ” (กິນຂນມ)
 - + “ໂຮງບາລ” (ໂຮງພຍາບາລ)
 - + “ເປັນໄຣ” (ເປັນອະໄຣ)
- ตัวแทนงกลางคำ (medial)
 - + “ມາຫາລີຍ” (ມາວິທຍາລີຍ)
 - + “ຮາ່ຊີ່ຣີ” (ຮາ່ບຸຮີ)
 - “ພິນາ” (ພິຈາຮັາ)
- ตัวแทนงท้ายคำ (final)
 - + “ອຸບລ” (ອຸບລຮາຈານີ)
 - + “ແບຕ” (ແບຕເຕວີ)
 - + “ໂທຣ” (ໂທຣສັພທີ)
 - + “ວັນພຸຖ້ສ” (ວັນພຸຖ້ສບດີ)
- ກຣົນີພິເສດ
 - + “ເມກາ” (ອເມຣິກາ)

3. คำลงท้ายหรือคำอนุภาค (final particles) กำหนดรูปเขียนทั้งหมดดังนี้

- ຈົງນະ
- ນາ້ອງພະວະກິນມາ້ວນນະ
- ນາ້ອງພະວະກິນມາ້ວນນະ

- ไปไหนมาล่ะ
 - ไปไหนมาหละ
- ครับ ครับผม
- วันนี้อยากจะทานอะไรดีค่ะ
- ใช่ค่ะ กำลังจะออกจากบ้านค่ะ
 - ใช่ค่า กำลังจะออกจากบ้านค่า
- ขอโทษด้วยนะคะ
- ขอโทษด้วยนะคะ
- ไม่ทิ่มเพราะเพิ่งกินข้าวมานะค่ะ
- หนูจะไปไหนจ๊ะ
- ใช่จะ ตรงนั้นเลย
 - ใช่จะ ตรงนั้นเลย
- ยะ ยะ ยะ ยะ แหละ

4. คำแสดงความลังเล (filled pauses) รวมถึงการติดอ่าง กำหนดรูปเขียนทั้งหมดดังนี้

- เอ่อ คือว่าผมก็ไม่รู้
- อืม ผิดคิดว่าวันศุกร์น่าจะได้ครับ
- เอิ่ม ขอคิดแบบนั้น
- อ่า ไม่ตีกว่า
- แบบ แบบว่า วิชานี้มันยากอะ
- ก็ มันก็ได้แหล่นะ
- มันก็ ก็ ก็ได้แหล่นะ
- ตะ แต่ว่า ฉันไม่ได้เป็นคนทำนะ

ข้อควรระวัง ไม่ใช้วันวรรคหากไม่ได้แสดงความลังเล สามารถส่งเกตได้จากเสียงที่หยุดหรือไม่หยุดเว้นวรรค หากไม่แน่ใจ ให้พิจารณาจากความหมาย

- ก็แล้วที่เป็นแบบนี้

5. คำอุทาน คำเติมเต็ม คำคั่นบทสนทนา หรือคำอุทาน (filler words) กำหนดรูปเขียนทั้งหมดดังนี้

- เอ้า ทำแบบนี้ไม่ได้นะ
- เอี้ย ทำอะไร
- อื้อ กว่าอญี่
- เอ้าหรือ ฉันไม่รู้
- อื้อ เข้าใจแล้ว
- เอื้อ เราเจอกันวันไหนนะ
- โอ้โน น่าทึ่งมาก
- โน ทำไม่พูดแบบนั้น

- อี' นำรังเกียจ
- โอ'ย เจ็บแขน
- วาย เกิดอะไรขึ้น

6. คำบ่งชี้ความเห็นด้วยในการสนทนา (pragmatic marker) กำหนดรูปเขียนทั้งหมดดังนี้

- เออ ก็ตามนั้นแหล่
- อือ ใช่ ใช่ ตามนั้นเลย
- อื้อ ได้เลย
- อืม นำจะใช่นะ (รูปเดียวกับคำแสดงความลังเล)
- อืม นำสนใจ
- อ่าจะ ตามนั้น

7. การกลมกลืนเสียง (sound assimilation) หากมีการกลมกลืนเสียงโดยที่จำนวนพยางค์คงเดิม ให้ถอดความตรงตามสิ่งที่ได้ยิน

- + ยังไง อย่างไร
- + อย่างนี้ อย่างนี้
- + อย่างนั้น อย่างนั้น
- + จะงงงง จะงงงง

หากมีการกลมกลืนเสียงโดยที่จำนวนพยางค์เปลี่ยนไป ให้ถอดความตามพจนานุกรม

- เดี'ยน
 ดี'จัน
- ยี'บเอ็'d
 ยี'สิบเอ็'d
- เต'ง
 ต้า'เօง

8. การขึ้นเสียงสูง การลากเสียง และการกร่อนเสียง

กรณีที่ไม่ได้มีการกลมกลืนเสียงพยัญชนะ แต่มีการขึ้นเสียงสูง การลากเสียง และการกร่อนเสียง ให้ถอดความตามรูปพจนานุกรม

- “จริงเร่อ”
 จริงเหรอ
- “ไปกะไดร์”
 ไปกับไดร์
- “ใช่ละค้าบ”
 ใช่ละครับ
- “หั้ะ อะไرنะอะ”
 อะ อะไرنะอะ

- “เริด”
 เลิศ
- “จิงป้าว”
 จริงเปล่า
- “เด้ไมรักชั้น”
 เข้าไมรักฉัน
- “ໂກດຫລອ”
 ໂກດໝາຍ

ข้อควรระวัง กรณีต่อไปนี้ถือเป็นรูปพจนานุกรมทั้งหมด ให้ถอดความตามเสียงพูดจริง

- “ເທົ່າໄຣ ເທົ່າໃຫ່ວ”
 ເທົ່າໄຣ ເທົ່າໃຫ່ວ
- “ເມື່ອໄຣ ເມື່ອໃຫ່ວ”
 ເມື່ອໄຣ ເມື່ອໃຫ່ວ

ข้อยกเว้น ตามเสียงเฉพาะกรณีต่อไปนี้ซึ่งใช้กันแพร่หลาย

- “ຈົງຮີປ້າວ ຈົງມ້ັຍ”
 ຈົງຮີເປົ່າວ ຈົງມ້ັຍ
- “ຄນເນື້ຍ”
 ຄນເນື້ຍ
- “ຂອອັນນຶ່ງ”
 ຂອອັນນຶ່ງ (ຕົວอย่างนี้สำหรับภาษาไทยกลางເທົ່ານັ້ນ)

9. การใช้คำทับศัพท์กับการใช้ตัวอักษรละติน

- กรณีที่ถอดเป็นตัวภาษาอังกฤษ
 - ชื่อเฉพาะหรือวิสามานยนามที่สมบูรณ์ ให้อิงจากชื่อที่กำหนดเป็นทางการ
 - ใช้ iPhone รุ่นไหนอะ
 - ไปสมัครงานที่ Apple
 - 7-Eleven ที่ใกล้ที่สุดอยู่ไหน
 - ส่งสติกเกอร์ Line มาทุกวันเลยนะ
 - บริษัท AutoX จำกัด เป็นบริษัทในกลุ่ม SCBX
 - บัตรเครดิต CardX ใช้ที่ไหนได้บ้าง
 - ตัวย่อ อักษรย่อภาษาอังกฤษ เช่น คำทับศัพท์เฉพาะทางหรือเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี อิงจากคำที่กำหนดเป็นทางการ
 - สาย HDMI ขายที่ไหนบ้าง
 - สินค้านี้ผ่าน QC และหรือยัง
 - พัสดุกำลังส่งออกจาก DC

- คำภาษาอังกฤษที่มีจำนวน 2 คำย่ออยู่ขึ้นไป
 - ต้องใช้ ID card เพื่อยืนยันตัวตน
 - วิธีการชำระเงินด้วย QR code
 - ติดต่อ call center ได้ตลอดยี่สิบสี่ชั่วโมง
- กรณีที่ถูกดูเป็นตัวภาษาไทย
 - เป็นชื่อเฉพาะที่โ顿ตัดพยางค์ออกหรือที่เรียกกันไม่เป็นทางการ โดยอิงหลักเกณฑ์การทับศัพท์จากพจนานุกรมหรือจากราชบัณฑิตยสถาน
 - เดี่ยวไป webpage ของที่ เช่นหน่อย
 - หมอบรดเลยไม่ได้ทำงานอยู่ที่เวิร์คพอยท์
 - คำทั่วไปหรือสามัญนาม โดยอิงหลักเกณฑ์การทับศัพท์จากพจนานุกรมหรือจากราชบัณฑิตยสถาน
 - จะไปริ่งเทลล์ไกล์ไกลแล้วชาร์จแบตมือถือเต็มยัง
 - อยากกินแอปเปิลลูกแดงแดง ที่มันฉ่ำฉ่า ครอบครัว
 - เช็คให้หน่อยว่าไฟล์ต้นยังมีที่ว่างไหม
 - ว่างว่างก็อยากไปซื้อปิงปอง
 - ทุกยี่สิบนาทีแลกได้สามพอยต์
 - > ตัวอย่าง หมวดหมู่การเงิน
 - ขอสเดตเมนต์ย้อนหลังต้องเสียค่าธรรมเนียมกี่บาท
 - เรตแลกเงินเปลี่ยนทุกสามชั่วโมง
 - > ตัวอย่าง หมวดหมู่การเทคโนโลยี
 - งดใช้สมาร์ตโฟนขณะขับขี่
 - กรุณapeิดสัญญาณอินเทอร์เน็ตเพื่อดึงดูดตัวแอปพลิเคชัน
 - ติดต่อสอบถามได้ผ่านช่องทางแชท
 - และนี้ไม่ได้อัปเดตนานนานแล้ว
 - ข้อยกเว้น สำหรับสิ่งที่ไม่ใช่ชื่อเฉพาะ หากเป็นคำที่ไม่พบเห็นการสะกดด้วยการทับศัพท์อนุโลมให้ใช้อักษรละตินได้ เช่น
 - มันก็ต้อง negotiate กันหน่อย
 - หลักเกณฑ์การทับศัพท์สามารถตรวจสอบได้ที่ [ลิงก์นี้](#) หรืออ้างอิงเพิ่มเติมได้ที่ [ฐานข้อมูลคำทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน](#)
 - สรุปการใช้อักษรไทยและอักษรละติน

ประเภท	อักษรไทย		อักษรละติน	
	ตัวอย่าง	คำอธิบาย	ตัวอย่าง	คำอธิบาย
คำทั่วไป	ฟังเพลงแดนซ์ คลิกที่ลิงก์ด้านบนเพื่อไปยังโฆษณาช่วยแคปหน้าจอให้หน่อย	<ul style="list-style-type: none"> ● ใช้กับคำที่มีความหมายกล้ายเป็นส่วนหนึ่งของภาษาไทย หรือเป็นคำยืมใน 	<ul style="list-style-type: none"> ฟัง mp3 ส่ง SMS ผู้ PM2.5 เข้าพูดว่า Happy New 	<ul style="list-style-type: none"> ● ศัพท์เฉพาะทางหรือเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี นวัตกรรมใหม่

	ปิดโนนติก่อนเข้าโรงแรมมาการองกับโซเชียลชีวิต เงินดอลลาร์ตากแล้ว ก้าวในโตรเจนใส่ในวินิจฉัยเด็กเจนใหม่ เอ็มเป็นเพมินิสต์	<ul style="list-style-type: none"> ภาษาไทยไปแล้ว ให้สะกดตามหลักกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน คำต่างประเทศที่โดนตัดพยางค์ออก 	Year อยากกิน hot chocolate ต้อง negotiate กันหน่อยไหม ซื้อ SIM card	<ul style="list-style-type: none"> ตัวย่อ อักษรย่อภาษาอังกฤษ ประกอบเป็นด้วยคำย่อตั้งแต่สองคำขึ้นไป Code switching หรือพูดลีหรือประโยชน์ภาษาต่างประเทศ Code mixing เป็นคำที่ไม่นิยมใช้รูปทับศัพท์
คำเฉพาะ	น้องโพกส์เป็นแฟนกับเจ้าบ้าสหร้อนนายบลลจจุ่นไปซื้อเค้กที่เซเว่นในสอกไกโถ นายการะฟัด หมอนรัดเลย์ ทำงานอยู่ที่เวิร์คพอยท์	<ul style="list-style-type: none"> ชื่อเฉพาะของคนไทย (เช่นชื่อเล่น) ชื่อเฉพาะที่โดนตัดพยางค์ออก หรือชื่อเฉพาะที่เรียกกันในเป็นทางการ (เช่น เซเว่น ตัด Eleven ออก) ชื่อที่มีการสะกดนานแล้ว (เช่นชื่อบุคลากร ประวัติศาสตร์) ชื่อเขตการปกครองที่ใหญ่ตั้งแต่ระดับจังหวัดขึ้นไป (จังหวัด + ประเทศไทย) 	7-Eleven ไม่ได้ขาย iPhone ญี่ปุ่นนิยมใช้ Yahoo! มา กกว่า Google เคยดูเรื่อง Gone with the Wind ในม Bill Gates ไม่ได้ทำงานที่ NASA แต่อยู่ Apple กิน Coke หรือ Pepsi ดี	<ul style="list-style-type: none"> ชื่อคน องค์กร หน่วยงาน ยี่ห้อ ต่างประเทศ สะกดตามชื่อที่เป็นทางการ ชื่อเขตการปกครองที่เล็กกว่าระดับจังหวัดลงมา

หมายเหตุ อนุญาตให้ใช้อักษร a-z หรือ A-Z สำหรับภาษาต่างประเทศเท่านั้น ไม่อนุญาตอักษรพิเศษอื่นๆ

◦ “ เอลนินโญ”

El nino

El niño

10. การแก้คำพูด (correction) กรณีผู้พูดพูดผิด

◦ พูดสิ่งที่ไม่มีโดยที่ไม่รู้หรือเข้าใจผิด ให้แก้เป็นสิ่งที่ต้องการสื่อถึงได้

◦ “ ขอบดูเน็ตพิก”

ขอบดู Netflix

◦ “ เรื่องนี้แสดงโดย Dwayne the Fog Johnson”

เรื่องนี้แสดงโดย Dwayne the Rock Johnson

◦ ในกรณีที่ผู้พูดแก้สิ่งที่ตัวเองพูดเอง ให้ถอดความตามที่ได้ยิน

◦ + “ไปเที่ยววนอุทยาน เอ้ย ระยะไกล”

11. หากไฟล์เสียงนั้นมีเสียงที่ไม่ใช่เสียงพูดจากผู้พูด (non-speech sound) เช่น เสียงไอ จาม กระเอม หัวร่า หายใจ หัวเราะฯลฯ ให้ใช้ [gr] ระบุเป็นส่วนหนึ่งของการถอดความ

◦ “<เสียงไอ> เจ็บคอจัง ไอจนเหนื่อยเลย <เสียงถอนหายใจ>”

[gr] เจ็บคอจัง ไอจนเหนื่อยเลย [gr]

12. ไม่ถอดความเสียงพื้นหลัง หรือเสียงที่ไม่ได้เกิดขึ้นจากอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงของมนุษย์ เช่น เสียงเครื่องดนตรี เสียงประตู เสียงปืน เสียงปรบมือ เสียงโทรศัพท์จากกลุ่มคน

ตัวอย่างเกี่ยวกับเคียงการก่อความสำหรับภาษาอีสาน

- กำหนดให้ แทนสิ่งที่พูดหรือสิ่งที่ได้ยิน
และ แทนสิ่งที่ก่อความเป็นตัวเขียน

1. อักษรย่อ ตัวย่อ ให้ก่อความค่าไทยหลักราชบัณฑิตยสถานส่วนคำอีสานสะกดตามรูปที่กำหนดในแนวทางการสะกดคำสำหรับภาษาอีสาน

- “ปี คศ สองพันสอง”
 ปี ค.ศ. สองพันสอง
- “พุทธศักราชสองห้าหมื่นเจ็ด”
 พุทธศักราชสองห้าหมื่นเจ็ด
- “สิบห้านาพิกา สามสิบนาที”
 สิบห้านาพิกา สามสิบนาที
- “กอ สำเภา บอ ใบไม้ หนึ่ง สอง สาม สกลนคร”
 ก สำเภา บ ใบไม้ หนึ่ง สอง สาม สกลนคร
- “ลบ สิบ องศา ซี”
 ลบสิบองศา C

2. การตัดพยางค์ในคำ ให้ก่อความตรงตามสิ่งที่ได้ยิน

- ตัวแห่งนั่งต้นคำ (initial)
 - + ดินข้าว (“กระดิบข้าว” คำแปล: กระดิบใส่ข้าว)
 - + หยัง (“อิหยัง” คำแปล: อะไร)
 - + สอเขียนគົ້ວ (“ດິນສອເຂົຍນគົ້ວ”)
 - + ตำแหน่ง (“ຕຳບັກຫຸ່ງ” คำแปล: สัมຕາ)
 - + ຂອ (“ຕະຂອ”)
 - + หยับ (“ຂຍັບ” คำแปล: ຂຍັບ)
- ตัวแห่งกลางคำ (medial)
 - + “ກາສີນຖື” (“ກາຟສີນຖື”)
 - + “ນອໄຂຈົກ” (“ນອເຕອຣໄຂຈົກ”)
 - + “ກະມັງ” (“ກະລະມັງ”)
- ตัวแห่งท้ายคำ (final)
 - + “ຢໂສ” (“ຢໂສຮຣ”)
 - + “ສັນ” (“ສັນຜັກ” คำแปล: ພັກດອງ)
- กรณีพิเศษ
 - + “ແກ່ວ” (“ແຈວບອງ” คำแปล: ປລາວ້າທຽງເຄື່ອງ)

- + “บุญพระเหวด” (“ประเพณีบุญพระเวสา” คำแปล: บุญเทศน์มหาชาติเกี่ยวกับพระเวสสันดร)

- ข้อควรระวัง

- “แห่พระเหวดเข้าเมือง”
- แห่พระเวสเข้าเมือง

3. คำลงท้ายหรือคำอนุภาค (final particles) เป็นการเติมคำทำแท่นงท้ายสุดของถ้อยคำ โดยไม่เปลี่ยนแปลงความหมายหลักของประโยค กำหนดรูปเขียนดังนี้

คำลงท้ายแสดงการถาม	คำลงท้ายแสดงการแจ้งให้ทราบ	คำลงท้ายแสดงการสั่งหรือแนะนำ	คำลงท้ายแสดงความสุภาพ/คุณเดย
<ul style="list-style-type: none"> ● ไป ● บ ● บุ ● ด ● ชะบ ● ติ ● ชะติ ● ล ● เกาะ ● คง ● น้อ 	<ul style="list-style-type: none"> ● เด ● เด ● น ● เดอ ● แทนเดอ ● ดอก ● ตัว ● จอย ● พนะ ● วาชั้น ● ดอกหวาน ● โลดแหลว ● น ● จ ● แหน ● น้อ 	<ul style="list-style-type: none"> ● แหนะ ● อะแหนะ ● เกาะ ● ປ ● ติล ● แทนแมล ● โลดเดอ ● โลดแหลว ● ชะເກາະເນາ ● อะແໜະ ● ເນາດ ● ເຢຍ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ค ● ຈ ● ຄ

ตัวอย่างสำหรับการทดสอบความจริง ดังนี้

- คำลงท้ายแสดงการถาม

- กินข้าวแล้วไป (คำแปล: กินข้าวหรือยัง)
- แม่นเบาะ แม่นบ แม่นบอ แม่นบอ
 แม่นบ (คำแปล: ใชไหม)
- แม่นบบุ แม่นบบุ แม่นบบุ
 แม่นบบุ (คำแปล: ใชไหมไมรู้)
- ลองເຂັດເບິ່ງດຸ ลองເຂັດເບິ່ງດຸ ลองເຂັດເບິ່ງດຸ ลองເຂັດເບິ່ງດຸ
 ลองເຂັດເບິ່ງດຸ (คำแปล: ลองทำดูสิ)
- มັນສີບຕກະບາງ ມັນສີບຕກະບປ ມັນສີບຕກະບປ ມັນສີບຕກະບວ ມັນສີບຕກະບວ
 ມັນສີບຕກະບປ (คำแปล: ມັນຈະໄມຕກຫຼວ)
- ຕີ ຕີ ຕີ

- **ยังไปอยู่ดิ** (คำแปล: ยังไปอยู่เหรอ)
- **มันสินบตกจะดิ** (คำแปล: มันจะไม่ตกลเหรอ)
- **มันสินบตกจะดิลัง** (คำแปล: มันจะไม่ตกลเหรอ)
- **สองปีลัง บ่เห็นกลับมา**
 - **สองปีลัง บ่เห็นกลับมา** (คำแปล: สองปีแล้ว ไม่เห็นกลับมา)
- ✗ สองปีหละ บ่เห็นกลับมา**
- **อหยังเกา ข้อยบได้ยิน** (คำแปล: อะไรงะ ฉันไม่ได้ยิน)
 - **ເຊືດຍັງນັ້ອ ສີໄປໄສນັ້ອ** (คำแปล: ทำວะໄຣນະ ຈະໄປໄຫນນະ)
- **คั่ลงท้ายแสดงการแจ้งให้ทราบ (inform)**
 - **อยู่พูนเด់**
 - **อยู่พูนเด់**
 - **อยู่พูนเด់ (คำแปล: อยู่นั้นໄ)**
 - **มันบ่แม่นเดេនី**
 - **ມັນບໍ່ແມ່ນເດັ່ນី**
 - **ມັນບໍ່ແມ່ນເດັ່ນី**
 - **ມັນບໍ່ແມ່ນເດັ່ນី (คำแปล: ມັນໄນໃຫນະນី)**
 - **อยู่ໜົອງນີ້ນີ**
 - **ອູ່ໜົອງນີ້ນີ**
 - **ອູ່ໜົອງນີ້ນີ (คำแปล: ອູ່ທີ່ນີນະ)**
 - **บໍ່ແມ່ນເດືອະ**
 - **ບໍ່ແມ່ນເດືອ (คำแปล: ໄນໃຫນະ)**
 - **ໂທຮາແහນເດືອ ໂທຮາແහນເດືອ**
 - **ໂທຮາແහນເດືອ (คำแปล: ໂທຮາທ່ອຍນະ)**
 - + **ຄັກແທດອກ** (คำแปล: ສຸດາ ໄປເລຍນະ)
 - + **ຂອຍບໍ່ໄດ້ໄປດອກເດືອ** (คำแปล: ຈັນໄນ້ໄດ້ໄປຫຮອກນະ)
 - **ຕ້ວ ຕ້ວ ຕ້ວ**
 - **ແມ່ນອູ່ຕ້ວ (คำแปล: ໃຫນະ)**
 - + **ທີແຮກວ່າສີໄປ ບັດນີ້ບໍ່ໄປໜ້າເດືອ** (คำแปล: ທີແຮກວ່າຈະໄປ ຕອນນີ້ໄນ້ໄປແລ້ວນະ)
 - + **ທີແຮກວ່າສີໄປ ບັດນີ້ບໍ່ໄປໝ້ຍ** (คำแปล: ທີແຮກວ່າຈະໄປ ຕອນນີ້ໄນ້ໄດ້ໄປໝ້ຍແລ້ວນະ)
 - **ບອກວ່າບໍ່ໄປແລ້ວພະນະ ພຳນະ**
 - **ບອກວ່າບໍ່ໄປແລ້ວພະນະ (คำแปล: ບອກວ່າໄນ້ໄປແລ້ວວ່າໜັນ)**
 - + **ບອກວ່າບໍ່ໄປວ່າໜັນ** (คำแปล: ບອກວ່າໄນ້ໄປ ວາວຍ່າງໜັນ)
 - + **ແມ່ນອູ່ດອກຫວາ** (คำแปล: ໃຊ(ອູ່)ນະ)
 - + **ຂອຍກິ່ນໂລດແໜລ້າ** (คำแปล: ຈັກິ່ນເລຍສີ)

- “มันแม่นอยู่นะ” “มันแม่นอยู่หนา” “มันแม่นอยู่นา”
 - มันแม่นอยู่นะ (คำแปล: มันใช่นะ)
 - “เอาโลดจ้า”
 - เอาโลดจ้า (คำแปล: เอาเลยจ้า)
 - “ว่าสีไปอยู่ไหม”
 - ว่าจะไปอยู่ไหม (คำแปล: ว่าจะไปอยู่นะ)
 - ข้อยักษกหลายน้อ (คำแปล: ฉันรักมากนะ)
- คั่งท้ายแสดงการสั่งหรือแนะนำ
 - + เอามาแท่มะ (คำแปล: เอามาสิ)
 - เอามาถะแท่มะ (คำแปล: เอามาสิ)
 - + พ่าวแทนเกา (คำแปล: รีบหน่อยเถอะ)
 - + พ่าวเอาไปคืนเลยปะ (คำแปล: รีบเอาไปคืนเลยเถอะ)
 - + เจากล่องเบึงติลัง (คำแปล: เธอกล่องดูสิ)
 - + วัดงานงาม แทนแมลัง (คำแปล: วัดสวยงาม หน่อยสิ)
 - + เช็ดเงยโลดเด้อ (คำแปล: ทำเงยเลยนะ)
 - + ต่าโลดแหลัว (คำแปล: ต่าเลยสิ)
 - จะแม่นช้อนน้อ
 - จะแม่นช้อนนานะ
 - จะแม่นช้อนนานะ (คำแปล: ร้อนจังเลยนะ)
 - ไปหาหมาจะเกาหน้อ
 - ไปหาหมาจะเกานานะ
 - ไปหาหมาจะเกานานะ (คำแปล: ไปหาหมาจะเกอหนะ)
 - + ปลงลงกะแท่มะ (คำแปล: วางลงสิ)
 - ลองเบึงดุ มันดีบ
 - ลองเบึงดู มันดีบ
 - ลองเบึงดี้ มันดีบ
 - ลองเบึงดู มันดีบ
 - ลองเบึงดุ มันดีบ (คำแปล: ลองดูสิ มันดีไหม)
 - + กะแม่นอยู่เขี้ย (คำแปล: ก็ใช่(อยู่)นะ)
- คั่งท้ายแสดงความสุภาพ/คุ้นเคย
 - + แม่นอยู่ค่ะ “ไปมื้ออื่นบแม่นมื้อนี้ (คำแปล: ใช่(อยู่)ค่ะ ไปวันอื่นไม่ใช่วันนี้)
 - + บแม่นเจ้า (คำแปล: ไม่ใช่จะ)
 - “พีເໜັດງານອູ່ປ່ອຕ່າ” “ພີເໜັດງານອູ່ປ່ອຕ່າ”
 - ພີເໜັດງານອູ່ປ່ອຕ່ະ

- “พี่ເຂົ້າງານອູ່ປ່ອຍ”
 ພີເຂົ້າງານອູ່ປ່ອຍ (ຄໍາແປລ: ພີ ທ່ານອູ່ໃຫມ່)

4. ຄຳແສດງຄວາມລັງເລ (filled pauses) ກໍາທັນດຽບເຂົ້າງານທັງໝົດດັ່ງນີ້

- + ອັນ ພມບ່ອຍ (ຄໍາແປລ: ເອິນ ພມໄມ້ຮູ້)
- ອ້າ ພອໄຫຍ່ເລານອກສິນາເຕັ້ລ່ະ
 ອ້າ ພອໄຫຍ່ເລານອກສິນາເຕັ້ລ່ະ (ຄໍາແປລ: ເອ່າ ຕາ/ປູ້ທ່ານບອກຈະມານະ)
- + ເລີ່ມ ຂອຄິດກ່ອນເດືອ (ຄໍາແປລ: ເລີ່ມ ຂອຄິດກ່ອນນະ)
- + ອື່ມ ເຫັນຈາກສີແບບວ່າ (ຄໍາແປລ: ອື່ມ ເຮັກ້ອຈະແບບວ່າ)
- + ກະ ມັນກະດືອຢູ່ດອກ (ຄໍາແປລ: ກະ ມັນກະດືອຢູ່ຫຮອກ)

ຂ້ອງຄວາມຮັງ ໄນໃຊ້ເວັນວຽກທາງໄມ້ໄດ້ແສດງຄວາມລັງເລ ສາມາດສັງເກົດໄດ້ຈາກເສີຍງ່າຍຫຼຸດຫຼຸດ
ເວັນວຽກ ທາງໄມ້ແນ່ໃຈ ໃຫ້ພິຈານາຈາກຄວາມໜໍາຍ

- ກະດີແລ້ວທີ່ບໍ່ (ຄໍາແປລ: ກະດີແລ້ວທີ່ໄມ້ຮູ້)
- + ແບນ ແບນວ່າຂໍອຍກົບອກປົກ (ຄໍາແປລ: ແບນ ແບນວ່າລັນກົບອກໄມ້ຄຸກ)
- + ກາຣີດລ່າງ - ດະ ດະ ແຕ່ວ່າມັນປ່ານ (ຄໍາແປລ: ດະ ດະ ແຕ່ວ່າມັນໄນ້ໃໝ່)

5. ຄຳເຕີມເຕີມ ຄຳຄົ້ນທສນທາ ຢ່ອຄຳອຸທານ (filler words) ກໍາທັນດຽບເຂົ້າງານທັງໝົດດັ່ງນີ້

- ປະ ກິນຊຸບນໍາກັນ (ຄໍາແປລ: ນາເຄໂລະ ກິນຊຸບດ້ວຍກັນຄົບ)
- ເວ້າ ມັນແມ່ນອູ່ປ່ອຍ (ຄໍາແປລ: ເວ້າ ມັນໃໝ່(ອູ່ປ່ອຍ)ຫຼຸດ)
- ສ້າຍ ເປັນອູ່ປ່ອຍ (ຄໍາແປລ: ເສ້າຍ ເປັນ(ອູ່ປ່ອຍ)ຫຼຸດ)
- ອ້ອ ກະວ່າອູ່ປ່ອຍ (ຄໍາແປລ: ອ້ອ ກົວວ່າອູ່ປ່ອຍ)
- ໂອດີ ຂໍອຍບໍ່ (ຄໍາແປລ: ເວ້າຫຼຸດ ຈັນໄມ້ຮູ້)
- ໂວ່າ ເຂົ້າໃຈແລ້ວ (ຄໍາແປລ: ອວ່າ ເຂົ້າໃຈແລ້ວ)
- ເວ້າ ແມ່ນ ແມ່ນ (ຄໍາແປລ: ເວ້າ ໃ້າ)
- ປັດ ເປັນຕາງີດແທ້ (ຄໍາແປລ: ໂອ້ໂທ ນໍາທຶນນາກ)
- ປັດໂທ ຄືອກລ້າເວົາ (ຄໍາແປລ: ໂທ ທໍາໄນກລ້າພູດ)
- ປັດໂທ ຄືອກລ້າຂຶ້ນເສີຍ (ຄໍາແປລ: ໂທ ທໍາໄນກລ້າຂຶ້ນເສີຍ)
- ບຸນຍ ເປັນຕາງີດແທ້ (ຄໍາແປລ: ໂອ້ໂທ ນໍາທຶນນາກ)
- ເວ້າ ການກຸ້ານີ້ມີອື່ນເກາະ (ຄໍາແປລ: ເວ້າ ການກຸ້ານີ້ວັນໄທນນະ)
- ເລື່ຍະ ເປັນຕາງີ້ເຕີຍດເນາງ (ຄໍາແປລ: ເລື່ຍະ ນໍາຮັງເກີຍຈະນະ)
- ເວ້າ ເລຍບັດນີ້ ເຈັນຄັກ (ຄໍາແປລ: ໂອຍ ເລຍທີ້ນີ້ ເຈັນນາກ)
- ບັດນີ້ກະເວອະ ເລຍບັດນີ້ ເຈັນຄັກ (ຄໍາແປລ: ທີ່ນີ້ ໂອຍ ເລຍທີ້ນີ້ ເຈັນນາກ)

6. ຄຳປ່ອງໜີ້ຄວາມເຫັນດ້ວຍໃນການສນທາ (pragmatic marker) ກໍາທັນດຽບເຂົ້າງານທັງໝົດດັ່ງນີ້

- ເວຼ ກະວ່າເນາງ (ຄໍາແປລ: ເວຼ ກົວວ່ານະ)
- ອື່ມ ກະນໍາສີເປັນຈັ້ງໜັນ (ຮູ່ເວັນວຽກກັບຄຳແສດງຄວາມລັງເລ) (ຄໍາແປລ: ອື່ມ ກົ່າຈະເປັນອ່າງນັ້ນ)

- อือ แม่น แม่น (คำแปล: อือ ใช่ๆ)
- อื้อ ได้เลย (คำแปล: อื้อ ได้เลย)
- อื้ม เข้าท่า (คำแปล: อื้ม เข้าท่า)

7. การกลมกลืนเสียง (sound assimilation) หากมีการกลมกลืนเสียงโดยที่จำนวนพยางค์คงเดิม ให้ถอดความตรงตามสิ่งที่ได้ยิน

- + ยังไง อย่างไร
- + อย่างซึ่อ อย่างนี้
- + อย่างนั้น อย่างนั้น
- + จริงงะ จริงอะ

หากมีการกลมกลืนเสียงโดยที่จำนวนพยางค์เปลี่ยนไป ให้ถอดความตามพจนานุกรม

- วันເກາະ
- ว້າຊັ້ນເກາະ
- ถັ້ນ
- ຄັດັນ

8. การขึ้นเสียงสูง การลากเสียง และการกร่อนเสียง คำอีสานให้ถอดความตามรูปปักดิ สະກຳດຕາມກາຣອກເສີຍຮະບບວຽກຸດ໌ຂອງອືສານ ສ່ວນຄໍາໄທຢູ່ໃຫ້ຮູປ່ໄທຢູ່

- “ວ່າຈຶ່ງໄດ້”
 ວ່າຈຶ່ງໄດ້ (คำแปล: ວ່າຍັງໄງ້)
- “ອຍ່າວ່າຈຶ່ງຊັ້ນຈຶ່ງຊື່ເກາະ”
 ອຍ່າວ່າຈຶ່ງຊັ້ນຈຶ່ງຊື່ເກາະ (คำแปล: ອຍ່າວ່າອ່າຍັງນັ້ນອ່າຍັງຈີ່ເຄອະ)
- “ຂອອັນນຶ່ງ”
 ຂອອັນນຶ່ງ
- “ໄປກົ້ນໄພ” “ໄປກົ້ນໄພ”
 ໄປກົ້ນໄພ (คำแปล: ໄປກົ້ນໄດຣ)
- “ແມ່ນລະຄັບ”
 ແມ່ນແລ້ວຄັບ (คำแปล: ໃຊ່ແລ້ວຄັບ)
- “ເຫັນຈະຂອງມີສັກຍາພ”
 ເຫັນເຈົາຂອງມີສັກຍາພ (คำแปล: ເຫັນຕົວເອງມີສັກຍາພ)
- “ໜ້າ ອື່ນຍັ້ງເກາະ”
 ສະ ອື່ນຍັ້ງເກາະ (คำแปล: ສະ ອະໄຣນະ)
- “ມັນຫຼຸງແມະ”
 ມັນຫຼຸງແນມ (คำแปล: ມັນຮ່ວງລົງອະ)
- “ນອນເຕີກແກະ”
 ນອນເຕີກແກ້ (คำแปล: ນອນເຕີກຈັ້ງ)

- “บ่ไปละบาดนີ້” “บ่ไปละบาดหนີ້”
 - บ่ไปແລ້ວບັດນີ້ (คำแปล: “ไม่ไปแล้วที่นี่”)
- “ມາອຶກແລ້ວຄັບ ມາພັນແຫລວ່ວ”
 - ມາອຶກແລ້ວຄັບ ມາພັນແຫລວ່ວ (คำแปล: ມາອຶກແລ້ວຄັບ ມາໂນັ້ນນະ່ງ)

9. คำบ่งชี้และคำสรรพนาม ให้ก่อโดยเทียบเคียงกับคำรูปไทยที่สื่อความตรงกัน

- “ແມວໂຕහີນີ້ອົກ້າກ” “ແມວໂຕນີ້ອົກ້າກ”
 - ແມວໂຕນີ້ອົກ້າກ (คำแปล: ແມວຕັນນີ້ຂັນນາກ)
- “ສີເຊີດໄດ້ແນ່ປ່ອນນີ້”
 - ສີເຊີດໄດ້ແນ່ປ່ອນນີ້ (คำแปล: ຈະທ່າໄດ້ແນ່ໃໝ່ນີ້)
- “ໜັງສື່ອເລີມເນື້ຍເຂີຍນີ້” “ໜັງສື່ອເລີມເນື້ຍເຂີຍນີ້”
 - ໜັງສື່ອເລີມເນື້ຍເຂີຍນີ້ (คำแปล: ໜັງສື່ອເລີມນີ້ເຂີຍນີ້)
- “ເນື້ຍ ນວຍຕີຕ້ອງແບບເນື້ຍ” “ເນື້ຍ ນວຍຕີຕ້ອງແບບເນື້ຍ” “ເນື້ຍ ນວຍຕີຕ້ອງແບບເນື້ຍ”
 - ເນື້ຍ ນວຍຕີຕ້ອງແບບເນື້ຍ (คำแปล: ເນື້ຍ(ນີ້)ນວຍຕີຕ້ອງແບບເນື້ຍ(ນີ້))
- “ນີ້ມັນຂອງຂ້ອຍ” “ນີ້ມັນຂອງຂ້ອຍ” “ໜີ້ມັນຂອງຂ້ອຍ”
 - ນີ້ມັນຂອງຂ້ອຍ (คำแปล: ນີ້ມັນຂອງຈັນ)
- “ວາງໄວ້ນີ້ລະ” “ວາງໄວ້ນີ້ລະ” “ວາງໄວ້ໜີ້ລະ”
 - ວາງໄວ້ນີ້ລະ (คำแปล: ວາງໄວ້ນີ້ລະ)
- “ພີເຂັກຮຸງເທິມາເນື້ຍຈັກປີແລ້ວ” “ພີເຂັກຮຸງເທິມາເນື້ຍຈັກປີແລ້ວ”
 - ພີເຂັກຮຸງເທິມາເນື້ຍຈັກປີແລ້ວ (คำแปล: ພີເຂັກຮຸງເທິມາເນື້ຍ ກີປີແລ້ວ)
- “ເນື້ຍນີ້ແມ່ນເຮືອງປົກຕິ”
 - “ເນື້ຍນີ້ແມ່ນເຮືອງປົກຕິ” (คำแปล: ເນື້ຍໄມ້ໃຊ້ເຮືອງປົກຕິ)
- “ເຮືອງເນື້ຍນີ້ແມ່ນເຮືອງປົກຕິ”
 - “ເຮືອງເນື້ຍນີ້ແມ່ນເຮືອງປົກຕິ” (คำแปล: ເຮືອງເນື້ຍໄມ້ໃຊ້ເຮືອງປົກຕິ)
- “ເອາສໍາເນື້ຍ ສາມກົໂລ໌”
 - “ເອາສໍາເນື້ຍ ສາມກົໂລ໌” (คำแปล: ເອາຫຼາເນື້ຍ ສາມກົໂລ໌)

10. การใช้คำหันศัพท์กับการใช้ตัวอักษรลัติน

- กรณีชื่อเฉพาะหรือวิสามานยนาม ให้อิงจากชื่อที่กำหนดเป็นทางการ
 - ໃຊ້ iPhone ຮຸນໄດ້ອະ (คำแปล: ໃຊ້ iPhone ຮຸນໄຫວອະ)
 - ຍື້ອ້າ Apple
 - ຮຳນັດ 7-Eleven
 - ສັງສົດັກເກອຣ໌ Line ມາທຸກນີ້ອໍາເລຍນາງ (คำแปล: ສັງສົດັກເກອຣ໌ Line ມາທຸກວັນເລຍນະ)
- กรณีที่ไม่ใช้ชื่อเฉพาะ หรือเป็นชื่อเฉพาะที่โ顿ตัดพยางค์ออก หรือชื่อเฉพาะที่เรียกกันไม่เป็นทางการ ให้ใช้อักษรไทย โดยวิธีหันศัพท์ให้อิงจากพจนานุกรมหรือจากราชบัญชีตยสกาน
 - ຂໍາຮົຈແບຕເຕັມໄປ (คำแปล: ຂໍາຮົຈແບຕເຕັມຢັ້ງ)

- واجبชี้ของที่เขียน

11. การแก้คำพูด (correction)

- พูดสิ่งที่ไม่มีโดยที่ไม่รู้หรือเข้าใจผิด ให้แก้เป็นสิ่งที่ต้องการสื่อถึงได้
 - “มักเล่นคุตบอล”
 - มักเล่นฟุตบอล (คำแปล: ชอบเล่นฟุตบอล)
 - “สิพาไปกินบิงชู”
 - สิพาไปกินบิงชู (คำแปล: จะพาไปกินบิงชู)
- แก้สิ่งที่ตัวเองพูดเอง ให้ถูกความตามที่ได้ยิน
 - + “ไปเที่ยววนนอง เอ้ย ระยองมา”

12. หากไฟล์เสียงนั้นมีเสียงที่ไม่ใช่เสียงพูดจากผู้พูด (non-speech sound) เช่น เสียงไอ จาม กระเอม หัว ระคายคอ ถอนหายใจ หัวเราะ ฯลฯ ให้ไข้ [tr] ระบุเป็นส่วนหนึ่งของการถอดความ

- “<เสียงไอ> เจ็บคอจัง ไอจนเห็นอยเลย <เสียงถอนหายใจ>
 - [tr] เจ็บคอจัง ไอจนเห็นอยเลย [tr]

13. ไม่ถอดความเสียงพื้นหลัง หรือเสียงที่ไม่ได้เกิดขึ้นจากอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงของมนุษย์ เช่น เสียงเครื่องดนตรี เสียงประตู เสียงปืน เสียงปรบมือ เสียงโทรศัพท์ ฯลฯ

ตัวอย่างการถอดความ

ตัวอย่างที่ 1

- “อ้ายเพินสามคนคือได้เห็นพี่หม่องหนิหละ”
 อ้ายเพินสามคนคือได้เห็นพี่หม่องนีล่ะ

จุดที่ต้องปรับตามไกด์ไลน์

1. หม่อง
 - สะกด ‘หม่อง’ เพราะเสียงตรงกับช่อง T5 จึงสะกดพยัญชนะต้นอักษรสูง ‘ไม้โท’
2. หนิหละ
 - ตามหลักการเขียนเสียงสูง การลากเสียง และการกร่อนเสียง จากบริบทนี้นำจะกร่อนมาจาก ‘นี’ จึงถูกต้องเป็น ‘นี’
3. หละ
 - ตามหลักคำลังท้ายหรือคำอนุภาคนะ ‘หละ’ กำหนดรูปเขียนเป็น ‘ลະ’

ตัวอย่างที่ 2

- “กระแสที่เข้าอยู่หนิน”
 กระแสที่[เข้า]<เรา>อยู่นี

จุดที่ต้องปรับตามไกด์ไลน์

1. เข้า
 - ปฏิภาคกับภาษาไทยกลางที่ตามไกด์ไลน์กำหนดว่าให้ถอดตามที่ได้ยิน จึงต้องทำ correspondence ‘เข้า’ <> ‘เรา’

2. หนิ

- ตามหลักการขึ้นเสียงสูง การลากเสียง และการกร่อนเสียง จากบริบทนี้นำจะกร่อนมาจาก ‘นี’ จึงเขียนเป็น ‘นี’

ตัวอย่างที่ 3

💬 “ชีวิตจริงจะหลาย เว้าอยู่เบิดมือตั้งแต่เข้าสอดค่าค่า”

✍ ชีวิตจริง[กะ]<ก็>หลาย เว้าอยู่เบิดมือตั้งแต่[เข้า]<เข้า>สอดค่าค่า

👉 จุดที่ต้องปรับตามไกด์ไลน์

1. กะ <> ก็

- ปฏิภาณกับภาษาไทยกลางที่ระบุว่าให้ถอดตามที่ได้ยิน จึงต้องทำ correspondence ‘กะ’ <> ‘ก็’

2. เช้า <> เข้า

- ปฏิภาณกับภาษาไทยกลางที่ระบุว่าให้ถอดตามที่ได้ยิน จึงต้องทำ correspondence ‘เช้า’ <> ‘เข้า’

3. ค่า

- ตามหลักคำลงท้ายหรือคำอนุภาค กำหนดรูปเขียนเป็น ‘คะ’

ตัวอย่างที่ 4

💬 “อธิบาย แม่น เคยกอบເゑ້ມວີ ເຊັດຈຶ່ງໄດ້ກົບຄືອເຂາ”

✍ [tr] แม่น เคยກົບ MV ເຊັດຈຶ່ງໄດ້ກົບຄືອເຂາ

👉 จุดที่ต้องปรับตามไกด์ไลน์

1. อธิຍ

- ตามหลักเสียงที่ไม่ใช่เสียงพูด ใส [tr] แทนเสียงที่ไม่ใช่เสียงพูด

2. ກົບ

- ตามหลักการใช้ทับศัพท์และตัวอักษรละติน ตามหลักการทับศัพท์ของราชบัณฑิตสะกด ‘copy’ เป็น ‘ກົບປີ’ จึงเขียนเป็น ‘ກົບປີ’

3. ເゑ້ມວີ

- ตามหลักการใช้ทับศัพท์และตัวอักษรละติน เป็นอักษรຍ່ອກພາຫາອັກກຸ່າ จึงเขียนเป็น ‘MV’